Tizenhatodik évfolyam. 49. szám. Kolozsvárt, csütörtök, február 28. 1895

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. **Telefon szám: 9.**

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora **1 frt.** Bélyegilleték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Egyesüljünk!

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt tegnapelőtt Bartha Miklós elnöklete alatt kiváló politikai jelentőséggel biró ülést tartott, a mely ülésen kimondott határozat bizonyára nem marad a politikai és főleg a pártéletre nézve komoly következmények nélkül.

Az anyapártban megmaradottak, vagy is a párt többsége komoly és tárgyilagos megbeszélés tárgyává tette a korábbi párthatározat következtében beállott szakadás ügyét és a teljesen higgadt tárgyalásnak az az eredménye lett, hogy most már biztosra vehető a kilépés következtében beállott válság elenyésztetése.

Kétségtelen tény, hogy pártunknak azon tagjai, kik élükön Justh Gyulával kiléptek az anyapárt köréből, erre az elhatározásukra csak olynemü félreértés adhatott okot, a mely félreértés most már a párt ujabb határozata s illetőleg ezen határozat komoly méltatása mellett bizonyára mihamarább tárgytalanná fog válni.

A kilépettek ugyanis akép értelmezték a multkori pártértekezleten a többség által kimondott határozatot, mintha a pártnak benmaradt tagjai bizonyos mértékben a párt alapelveit illetőleg a megalkuvás terére kivántak volna lépni.

A kik igy értelmezték a korábbi párthatározatot, azoknak a tegnapelőtti pártértekezleten elfogadott határozati javaslat komoly megfontolása után lehetetlen most be nem ismerniök, hogy a kilépést maga után vonó párthatározatot helytelenül értelmezték, mert ama határozatot elfogadó párttagoknak egyáltalán nem lehetett és nem is volt az az intencziójuk. hogy a 48-iki törvényhozás nagy elveit feladni, avagy azokból bármit is lealkudni kivánnának.

A párt többsége tisztán a párt administráczió kérdésében látta szükségesnek a multhoz képest erélyesebb és tervszerübb cselekvére határozni magát, s e czélból a megalkotott intéző bizottságot kizárólag a pártszervezet átalakitása és az életmüködés egészségesebbé tétele czéljából kivánta az arra szükséges mandatummal felruházni.

Elvi jelentőségü kijelentésekről, a párt politikai elveinek bármi tekintetben való megváltoztatásáról, vagy azokra nézve bárminő megalkuvási kisérletről a korábbi pártgyülésen szó sem volt, annál kevésbbé lehetett a meghozott párthatározatban rátalálni olyan politikai tünetekre, a milyeneket a kilépettek abban felfedezni véltek.

A tegnapelőtt meghozott ujabb párthatározatban minden őszintén és becsületes nyiltsággal van elmondva és alig csalódunk, ha állitjuk, hogy ez az ujabb határozat ismét visszaállitja a rövid időre megbontott egyetértést és arra fog vezetni, hogy a párt összes csoportjai ismét egyesüljenek a közös czél érdekében és a közös zászló alatt.

Az ujabb párthatározat megakarja győzni a kilépetteket arról, hogy a párt többsége rendületlenül ragaszkodik régi elveihez, azon változtatni nem kiván, sőt „ellenkezőleg fokozott erővel és megalkuvás nélkül fog küzdeni hazánk függetlensége és önállóságáért.“

Már most, mindazok, a kik ezt az elvet vallják, a kiket ez a hit füz együvé, a kik részt kérnek a függetlenség és önállóság kiküzdésére irányuló munkából, azoknak most már csak egy feladatuk lehet: elfogadni a feléjük nyujtott jobbot és visszatérni az elhagyott zászló alá.

A párt többsége is ebben a reményben volt, a mikor az elnök-választás aktusát a remélt egyesülés estére elhalasztotta.

Politikai hir.

Bánffy Dezső Bécsben. Bánffy Dezső br. miniszterelnök kedden délelőtt hosszabb ideig értekezett Plener osztrák pénzügyminiszterrel, majd Kállay közös pénzügyminiszterrel; ma este a többi magyar miniszterrel együtt Budapestre utazott vissza. A miniszterelnök Windischgrätz herczeg osztrák miniszterelnöknél volt ebéden.

A függetlenségi és 48-as párt ügye.

Budapest, febr. 27.

A függetlenségi és 48-as párt tegnap értekezletet tartott, a melyen jelenvoltak:

Bartha Miklós, Visontai Soma, Lukács Gyula, Ugron Gábor, Szluha István, Kürthy Sándor, Holló Lajos, Polónyi Géza, Váradi Károly, Kállay Ferencz, Nagy Gyula, Bartók Lajos, Pázmándy Dénes, Kun Miklós, Vajay István, Molnár Józsiás, Ugron Ákos, Kovács József, Hévizy János, Hoytsy Pál, Meszlényi Lajos, Szederkényi Nándor, Szacsvay Sándor, Tompa Antal, Molnár József.

Bartha Miklós alelnök délután 6 órakor megnyitotta az értekezletet, a melyen mintegy 25 képviselő jelent meg. Az értekezlet tagjainak üdvözlése után előterjesztette azt, hogy hozzá több képviselő aláirásával ily czimü levél érkezett:

Bartha Miklós urnak,
a függetlenségi és 48-as párt alelnökének
Budapesten.

Ezt a czimzést azért tartja szükségesnek kiemelni, mert a kivált tagtársak ezzel elismerik a pártkör tagjainak testületét a függetlenségi és 48 as pártnak, szemben azokkal a czélzatos hirekkel, a melyek a kilépettekhez közel álló lapokban ily módon nyernek kifejezést: a Polónyi-Ugron-párt. Sajnálkozással mutatja be Meskó László és Nánássy Ödön képviselők levelét, a kik a pártkör jegyzőségéről való lemondásukat jelentették be. Előterjesztette még az elnök Putnoky Mór képviselőnek levelét. Beterjesztette végül Justh Gyulának egy levelét, a melyben Justh Balogh János megbizásából értesiti Barthát, hogy Balogh szintén kilépett a pártkörből.

E levelekben foglaltakat mély sajnálattal tudomásul vette az értekezlet.

Bartha alelnök fölszólitotta az értekezlet tagjait, hogy Justh Gyula és társainak kilépésüket bejelentő értesitésére mondják el észrevételeiket.

Hoitsy Pál őszinte sajnálattal veszi tudomásul Justh Gyula és társainak kilépését. Meggyőződése, hogy a kilépők egy jelentékeny részének csak félreértésből eredő jóhiszemüsége idézte elő a pártszakadást. Azt bizonyosnak tartja, hogy a kilépettek másik része keresve-kereste az ürügyet a kilépésre. A párt benmaradt tagjainak nem szabad megfeledkezniök még ebben a pillanatban sem, a midőn a kilépettekkel barátságos viszonyban álló lapok a pártkör benmaradt tagjai ellen kifakadásokat és gyanusitásokat szórnak, hogy igen sokan vannak a kilépettek közt barátaink, régi hü fegyvertársaink, a kikkel évek hosszu során át együtt küzdöttünk a jogos nemzeti aspirácziók ébrentartása s a függetlenségi eszme diadalra juttatása czéljából. Nekünk nemesen kell viselkednünk s be kell bizonyitanunk az egész ország előtt, hogy magunkviseletének szelidsége nem viszonozza hasonló módon a velünk szemben elkövetett illojalitást, s hogy a mi czélunk még most is, a történtek után, minden félreértést eloszlatni s a jó hiszemüen tévedőknek lebetővé tenni, hogy az ország függetlenségének kivivására egy erős, mindig harczra kész táborban egyesüljenek velünk. E czél elérése szemdontjából minden hosszasabb okadatolás nélkül felolvassa határozati javaslatát, a melyet elfogadásra ajánl.

A batározati javaslat imigy hangzik:

Mondja ki az értekezlet, hogy Justh Gyula és társainak a pártből való kilépését sajnálattal veszi tudomásul, valamint sajnálja azt is, hogy e lépésre egy félreértés alkalmat adott. Justh Gyula és társai ugyanis ugy fogták fel a február 22-iki szavazást, mintha a párt többsége megtagadta volna „a hozzájárulását amaz inditványhoz, mely a függetlenségi és 48-as párt programmjának megalkuvás nélküli fentartását mondta ki, s az 1848-diki törvényhozás nagy elvét kivánta a párt müködésében jövőre is irányadókul tekinteni s mely inditvány az ez elvekhez való szigoru ragaszkodást jövőre a párt minden tagjára nézve pártkérdésül jelentette ki.“

Tényleg azonban a február 22-ki szavazás által a párt csakis az intéző-bizottság kiküldése irányt óhajtott intézkedni, ellenben érintetlenül hagyta az elvi fontosságu kijelentéseket, mert szavazás tárgyát csakis a javaslat szokta képezni, nem pedig annak megokolása. Elvi fontosságu kijelentésekre ez alkalommal annál kevésbbé volt szükség, mert a a párt programmja utóbbi időben vita tárgyát soha sem képezte, sem pedig kétely az iránt fel nem merült.

Hogy minden félreértésnek vége vettessék, kimondja a párt, hogy Isaák Dezső határozati javaslatának elvi részét magáévá teszi s ehhez képest kimondja:

hogy a párt ragaszkodik eddig vallott programmjához, azon változtatni nem kiván, sőt fokozott erővel fog — megalkuvás kizárásával — küzdeni hazánk függetlenségéért és önállóságáért;

hogy a párt ezentul is követendőnek tartja azon irányt, mely a 48-diki törvényekben foglaltatik;

a párt kijelenti, hogy csak az lehet a párt tagja, ki a párt programmjának alapjául szolgáló 48-iki törvények elveihez; a mint azok a párt 84-iki programmjában megállapittattak, hüen ragaszkodik s a párt közjogi határozatai ellen állást nem foglal.

Miután pedig Justh Gyula és társai a pártkörhöz intézett levelükben kijelentették, „hogy eddig vallott programmjukat változatlanul föntartják s eddig követett irányukhoz hüen ragaszkodnak“; miután másrészt nyilvánvaló lett, hogy félreértés forgott fönn, mely e nyilaikozatunkkal el lett oszlatva, az értekezlet abbeli reményének ad kifejezést, hogy ugy Justh Gyula, mint társai a pártkörbe visszalépnek.

E határozatokról kilépett társaink jegyzőkönyvi kivonat utján értesitendők.“

Polónyi Géza üdvözli Hoitsy határozati javaslatát. Maga is nagyon kivánatosnak tartja a fenforgó félreértés eloszlatását, hogy igy megszünvén a kilépésre alkalmul szolgált minden állitolagos ok, szünjék meg a szakadás is, a melynek csupán az ország s itt benn a függetlenségi párt ellenségei örvendhetnek. Stiláris módositást ajánl, a melyet az értekezlet el is fogadott s rögtön korrigált a föntebb közölt határozati javaslaton. Magáévá teszi Hoitsy javaslatát azért is, mert a multkori szavazás az Isaák- és Kapotsffy-féle inditványoknak érdemleges része fölött történt s az a rész, a melyet a kilépettek eljárásuk okául fölhoznak, csakis az inditványt megokoló rész, a mely szavazás tárgyát nem is képezhette volna.

Ugron Gábor: Szintén helyesli a határozati javaslat alapeszméjét. Szükségesnek tartja a pártkör részéről az engesztelékeny magatartást, mert el kell kerülni még a látszatát is annak, mintha a függetlenségi és 48-as párt is felekezeti szempontok szerint csoportosulna, hanem ha megtörténnék az a szerencsétlenség, hogy alakulna egy függetlenségi kálvinista és egy nem kálvinista függetlenségi párt: akkor ez a felekezeti villongás oly üszköt dobná az országba, a melyben a különböző vallásu honpolgárok késsel és cséplővel mennének egymásnak. Mi ezt nemcsak nem akarjuk; nemcsak minden önmegtagadással elkerülni kivánjuk; de sőt összes törekvésünk arra irányul, hogy az a látszat is elenyésztessék, a mely a mostani kilépés következtében hasonló, vallás szerint való csoportosulás veszélyeire enged következtetni.

A szónok nem hiszi, nem hiheti, hogy az ozszág függetlenségi érzelme, választóiban a függetlenségi eszméhez való ragaszkodás ne

---

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Február 28.

Bál Szibériában.

Kennan leirása nyomán közli: Hofbauer Olga.

Karácsony után harmadnapra, — irja Kennan „A nomádélet Szibériában“ czimü munkájában, — a pópa, kinél szállva voltunk, tiszteletünkre egy nagy tánczestélyt adott, melyre a falu egész lakossága meg lőn hiva. A legszorgosabb előkészületek tevődtek.

Igen különösnek találtam, hogy vasárnap este, s még hozzá a lelkész lakásán tánczoljanak, miért is nem akartam beleegyezni, hogy az egyház negyedik parancsolata ellen vétkezzenek. Azonban kisérőm oly meggyőzően világositott fel az időkülönbségről, s bebizonyitotta, miszerint jelenleg Amerikában szombat és nem vasárnap van, s hogy barátaink ott dolgoznak és mulatoznak, miért is egész bátran mi is ugy cselekedhetünk, mint elenlábasaink. E magyarázatot tökéletesen megértettem; ezután kisérőm még annyit beszélt hosszusági és szélességi fokok, geenwichi időszámitás, orosz és amerikai vasárnapokról, hogy fogalmaim teljesen összezavarodtak s nem tudtam volna megmondani: Amerikában ma vagy tegnap van és a szibériai vasárnap mikor is kezdődik tulajdonképen.

Végre arra a megállapodásra jöttem, hogy az oroszok a szombat estét megszentelik, s az uj hét vasárnap éjszaka kezdődik, s igy a táncz ez időben helyén való; a szibériai szokások ezen következtetésemre vallottak.

A készülődések a következők voltak: Házunkból egy közfalat el'ávolitottak; a szönyegeket felszedték, a szobákba olvasztott faggyuval telt lámpácskákat, ugy szólván mécseket, helyeztek el, melyek fényesen világitottak; a ház három oldalára, a hölgyek számára, padok lettek elhelyezve. A vendégek már öt órakor gyülekeztek; ugyan korán bálra, de már régen besötétedett. Mintegy negyven személy jelent meg a férfiak bundás kuklankas-, nadrág és csizmában, a nők pedig fehér muszlin vagy virágos karton ruhában. E két különböző öltözék semmikép sem illett egymáshoz; a nőké oly könnyü és lenge, mint ha afrikai hőség uralkodnék, a férfiaké pedig északsarki expeditiót is kiállott volna, de az összhatás mégis festői volt. A zenekar állt két kétségbeejtő hegedü, két bellalikas*) és egy papirral bevont fésüből. Igen kiváncsi voltam, — hogy s mint fog e bál a szibériai szokások szerint lefolyni, miért is egy szögletbe huzódtam, honnan az egész tánczhelyiséget kényelmesen áttekinthettem.

A hölgyek, megérkeztük után, az egyik szögletben egy padon ünnepélyes komolysággal foglaltak helyet, a férfiak velük szemben felálltak. Senki sem nevetett, senki sem beszélt.

A csöndet csak a zenészek hangolása zavarta, olykor egy-egy hegedü siralmas hangja vagy a fésü zümmögése volt hallható. Ha ily módon mulatnak, akkor valóban nem lehet az ellen kifogás, hogy a bált vasárnap tartják; ez ugy hatott reám, mint egy temetés. Nem tudtam, hogy a benszülöttek hideg, nyugodt külseje mily szenvedélyt takar.

Az ajtó közelében mozgalom támadt, frissitőket hoztak be. Egy fiatal suhancz lépett hozzám s egy nagy faedényt, nyers megfagyott áfonyával telitve, nyujtott felém. Csak nem kivánhatták tőlem, hogy ezt a nagy mennyiséget mind elfogyasszam? Egykét kanállal ettem s aztán kisérőmre tekintettem, ki e néma kérdést elérté és utasitott, hogy az edényt továbbitsam, mit szivesen tettem, mivel a gyümölcs ugy izlett nekem, mintha savanyu jégszemeket ettem volna s fogfájást idézett elő. A következő „frissitőt“ ismét faedényben hozták; ez ugy nézett ki, mint a fenyőfaszilánkok. Bámulva tekintettem bele. Megfagyott áfonya és faszilánk! No még ilyen frissitőt se láttam.

Azonban föltett szándékom volt, hogy én is, mint a benszülöttek, lenyelem e különös frissitőket. A mit faszilánkoknak tartottam, azok nyers, megfagyott halak voltak. Szibériában delikatesse-számba mentek a struganini néven ismeretesek. Ezek a halszilánkok fogfájásom csak erősbitették. Ezután hoztak fehérkenyeret vajjal, áfonyatortát és végül, befejezésül, csészékben forró teát. No, valahára az esti munkára teljesen el voltunk látva! Hosszas hangolás után a zenekar egy élénk orosz tánczra, kapalusckkára zenditett. A zenészek a fejük és a jobb lábukkal kisérték az ütemet, a fésün játszó arczát egész veresre fujta, a társaság mindenik tagja énekelni kezdett.

Egyszerre csak egy férfi hirtelen kiugrott a sorból s egy a pad legvégén ülő hölgy előtt meghajtotta magát. A hölgy felállt s kecsesen meghajlott; ezután a pár némajáték szerü tánczot lejtett; az ütem betartása szerint hol előre, hol visszafele, hol egymás mellett elhaladva forogtak gyorsan. E némajátékból annyit vehettünk ki, hogy a férfi hölgyének szerelmet vall, de ez nem akarja meghallgatni, miért is elfordul s arczát zsebkendője mögé rejti.

Nehány percz után a hölgy tánczosát a terem közepén hagyva, helyére ment; egy másik állott fel helyette s lépett a tánczos mellé. A zene kétszeres erő és gyorsasággal játszott; a tánczolók őrült galopban rohantak végig a termen s egyre kiabálták: „Hik! Hik! Hik! Wallai—i—i! Ne fstatawai—i—i—!“ Az izgalom véremet forrongásba hozta. Egyszerre csak a táncz kellő közepén a tánczos tánczosnője lábai elé vetette magát és akár egy törtlábu tücsök ugy ugrált könyökein és lábujjain. Ez a rendkivüli mutatvány a jelenlevőket a legvadabb tetszésnyilvánitásra ösztönözte, s oly lármában törtek ki, hogy a zenéből más nem hallatszott, mint a fésü sajátszerü, dudához hasonló hangja. Ily heves táncz, ének és igazgatottság ez ideig teljesen ismeretlen volt előttem. önuralmamat elveszitém és ez mind ugy hatott reám mint a trombitaszó, mely a csatába hiv. Miután e férfi valamenynyi hölgygyel ily őrült módon tánczolt, egészen kimerülten megizzadtan pihenni tért és nehány áfonyaszemmel üditette fel magát. Ezen tánczot, melynek neve Ruskő, a kozákkeringő követte. E tánczban legnagyobb bámulatomra, kisérőm is részt vett. Ha ő tánczolhat gondoltam magamban akkor nekem is lehet. Elhatározásomat tett követte. Egy kék és piros kartonba öltözött hölgyet kértem fel. Azt az izgalmat melyet a két amerikai tanácsa előidézett, lehetetlen leirni, a zenészek őrülten játszottak a fésüt kezelő ember a nagy megerőltetés következtében köhögési rohamot kapott; az emberek az ütemet lábaikkal verték és kiabálták: Walla Amerikanse! Hik! Hik! Hik!“ Szinte hihetetlen, hogy a benszülüttek mily extatisba jöttek, melynek hatása alól az idegenek sem vonhatták ki magukat.

Ha egy pillanatra józan eszemet el nem vesztem, aligha teszem magam nevetségessé és táncolom a kozákkeringőt. Szibériában nagy illetlenséget követ el a tánczos, ha a táncz közben, mielőtt valamennyi hölgyet felkérte volna, leül: bizony, ha sok hölgy van jelen, ez igen fárasztó mulatság. Miután kötelességünknek elegett tettünk, szivesen kirohantunk és egy hópadra ültünk volna, hogy megfagyott hal- és áfonyaszemeket ehessünk, Azt hittük, hogy a forróságtól elolvadunk.

Hogy az orosz parasztok előtt mily nagy tiszteletben álltunk, bebizonyitja e kis esemény.

Táncz közben, véletlenül, nehéz csizmáimmal egy paraszt lábára hágtam. Arczvonásán láttam, hogy ez fájhatott neki, miért is a táncz befejezte után, kisérőmmel, ki mint tolmács volt velem, hozzá mentem. ügyetlenségeimért bocsánatot kérni. Félbeszakitott és meghajlások kiséretében biztositott, miszerint mi fájdalmat sem okoztam neki, sőt,

*) Bellalikas háromszögletü gitár két hurral.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

legyen mélyebb, mint a felekezeti érzékenykedés.

De hogy ez a mélyebb érzés erősbülést nyerjen, arra példát első sorban maguk a képviselők adjanak. Mi a magunk részéről ime, most is megteszünk mindent. A gyanusitás, ráfogás, bántalom és egyéb sértésekre az engesztelékenység egyesitő szavával felelünk. Ha ennek a nemes törekvésünknek nem lenne sikere: tudja meg az ország, tudják meg a választók is, hogy a visszavonás okai, a szükkeblűek nem a mi sorainkban lesznek keresendők. Elmondja még, hogy ha a kilépettek még a ma hozandó határozat után sem térnének vissza a pártba: ugy sajnálattal kellene konstatálnia, hogy a katholikus néppárt mellett most csakugyan megalakult a kálvinista függetlenségi párt. Ha a kilépettek nem volnának hajlandók a pártba visszaszálnni, vagyis a felekezeti jelleget akarnák fenntartani: akkor épp oly erővel kellene a felekezeti alapon szervezkedett és kilépett függetlenségiek, mint Zichy Nándor ellen a harczot fölvenni. Végül különösen utalt arra a körülményre, hogy a pártelnök lemondván, az előbbi elnökségek idejéből származó Mocsáry, Irányi és Eötvös elnöksége alatt hozott határozatokra vonatkozó jegyzőkönyvek és egyéb okmányok nem maradtak a pártkörben, a miért is fölhivja az alelnököt, hogy intézkedjék ezen jegyzőkönyvek megszerzése iránt.

Lukács Gyula: Hoitsy Pálnak azt az inditványát, hogy a pártelnök-választó gyülés csütörtök helyett halasztassék el későbbi napra, nem ellenzi ugyan; de kijelenti, hogy a párt önérzetét és métlóságát semmi tekintetben sem érinthetika kilépett társainkra való tekintettel ezek a tisztán udvariassági körülmények.

Visontai Soma: Azt hiszi, hogy a 48-as törvényekhez és alkotásokhoz ragaszkodás hangoztatása minden demokratikus és haladó pártnak czélja volt. Erre szoktak hivatkozni még a Deák-párti kormányok is, A mi pártunk programmpontjait az 1884. évi manifesztum foglalja magában. A párt programmjáról az utóbbi időben két évig szó sem volt. Fölöslegesnek tartja ugyan egy napirenden nem levő kérdés feszegetését, de ha a kilépettek aggoldalamait a programhoz való ragaszkodás hangsulyozásával el lehet oszlatni: ám legyen, nincs ellenvetése.

Vajay István: Az a nézete, hogy Hoytsy inditványának elfogadása nem csak válasz kiván lenni Justh Gyula és társai levelére; hanem egyuttal tájékoztaiás is az ország nagy közönsége számára a kilépők kilépésének valódi okai felől. Ezért azonban legjobb lesz megmondani az igazat. (Közbeszólás: Szólj igazat, betörik a fejed.) A igazság pedig az, hogy a kilépés oka az a különbség, a mely fönnforgott a kilépettek és a bennmaradottak közt, — a szervező bizottság elnök választása tekintetében. Justh és barátai a szervező bizottság elnökségét a pártelnökség számára tartották föltétlenül biztositani, a bennmaradottak pedig a szervező bizottságnak magának kivánták fentartani a bizottsági elnökválasztás jogát. Sajnálja, hogy a kilépésnek nem ezt a valódi okát emliti föl a kiépők levele, hanem a párt eddigi elveihez való ragaszkodást, a melyet közjogi részében senki sem támadott meg, a melynek megvédésére tehát velünk szemben semmi szükség nincs.

Holló Lajos: Nincs ugyan kétségben az iránt, hogy a párt konciliáns megtartása platonikus eredményü lesz de ha a többség felfogása az engesztelékenységet tartja kivánatosnak, ő is szivesen elfogadja a beadott határozati javaslatot; ámde megjegyezi, hogy az engesztelékenységet nem vihetjük addig a határig, a melynél már a párt méltóságát és reputáczióját érinthetné.

Meszlényi Lajos magáévá teszi Hoitsy Pál javaslatát, mert neki is az a véleménye, hogy a párt-egység érdekében a legvégsőig el kell menni. Ha a kilépettek még sem térnének vissza, ez azt mutatná, hogy nem tisztán elvi okokból történtek a kilépések.

Ugron Ákos: A határozati javaslat végén abban a kitételben, hogy reméljük a kilépők visszatérését, a pártra nézve bizonyos megalázódást lát. E kitétel helyett más formulát óhajtana alkalmazni, a mely lényegileg ugyanazt jelentené, de mégsem oly megalázkodó módon.

Ugron Gábor: Inditványozza, hogy a pártkör elnökét, Bartha Miklóst s Polónyi Gézát és Hoitsy Pált bizzák meg a határozati javaslat stiláris módositásainak eszközlésével.

Bartha Miklós: Jelenti, hogy Messkó Lászlóhoz intézett levelében a pártkörnek e volt jegyzőjét arra kérte, hogy a pártirományok átadása és átvevése czéljából neki helyet és időt jelöljön meg; s ezzel a vitát bezárja.

Az értekezlet ezután egyhangulag magáévá tette a Hoitsy Pál határozati javaslatát, a melyről Justhot nyomban értesetették; de különben jegyzőkönyvi alakban küldik meg Justhéknak, a kik csütörtöki értekezletükön fogják ezt a dolgot tárgyalás alá venni.

Az elnök ezt a határozatot imigyen enunciálta:

A pártértékezlet elhatározza, hogy a Hoitsy Pál inditványának elfogadásával sajnálattal veszi tudomásul a körből való kilépéseket és kijelenti, hogy a félreértés és tévedés eloszlatása czéljából jegyzőkönyvi kivonatban értesittetnek Justh Gyula és társai, hogy a függetlenségi és 48-as párt ragaszkodik programmjának megalkuvás nélkül való fentartásához s az 1848-ki törvényhozás nagy elveit kivánja a párt működésében jövőre is irányadóul tekinteni; az eme elvekhez való ragaszkodást jövőre is a párt minden tagjára nézve pártkérdésül jelenti ki.

E kijelentés által minden fenforgó elvi félreértés el lévén oszlatva, az értekezlet ama várakozásának ad kifejezést, hogy Justh Gyula és társai, nagy elveinknek további hü szolgálása érdekéből a pártkörbe visszatérnek s épen ezért az elnök és jegyzőválasztást a mai napirendről levevén, azt ez évi márczius elsején délután 4 órakor tartandó értekezleten ejti meg.

Események.

A parlament négy napi szünete alatt lefolyt eseményekről a „M—g“ következőkben számol be:

Szombaton és vasárnap az agrárszocializmus kérdésében a miniszterelnöknél ankét volt, főispánok, miniszteri hivatalnokok töltögették ama bizonyos tölcsérrel, a minek ma bürokratizmus a neve, a parlamenti vezér, a miniszterelnök nyiltan bevallott fogyatékos tájékozpttságába az alapos tájékoztatást. Az eredmény? Ne beszéljünk eredményről. A tanitómesterek lehettek jók, a tanitvány fogékony, de végre is a magyar agrár-szocziális bajok forrásait, azok gyógyszereit hivatalnokok alázatos referádiából megismerni nem lehet. Az értekezlet eloszlott, báró Bánffy Dezsővel szemben a parlament reménye szétfoszlott, hogy az agrárszocziális kérdésben vele komolyan lehessen beszélni. Az appropriaczionális vita tehát Magyarországnak ezt a baját gyógyitani nem fogja.

Mig a parlament szünetelt, a budapesti tőzsde négy szomoru napot jegyzett be árfolyamlapjaiba. Hanyatthomlok estek az árfolyamok széditő gyorsasággal pusztult a kis emberek vagyona, ugyan olyan tempóban hatványozódtak a milliók Bécsben. A Rothschild-csoport rablóhadjáratra indult s a kicsiny halacskákat, de jó halacskákat összefogdosta a magyar kormány kitünően gondozott, féltékenyen őrzött halas tavában, a budapesti börzén. Vajjon az appropriaczionális vitában a Bánffy-Lukács és társai czég a bizalom erősbitésére használják-e fel a tőzsdei eseményeket. Nem csodálnók, mert ők zárkóztak el a tőzsdebajok minden képzelhető orvoslása elől.

Az egyházpolitikai helyzet a parlamenti szünet alatt nem tisztult. Sőt zavarodott, mert a főrendiházban a javaslatok tárgyalását el kellett halasztani. Báró Bánffy Dezső keresi a tartalmat klasszikus kijelentéseihez: a módositásokhoz, melyek az elvek integritását fenntartják. Beszélik, hogy szakértői értekezlet volt e tárgyban a miniszterelnöknél, de ennek sincs több eredménye, mint a szocziális konferencziának. Nem lehetetlen, hogy Tisza Kálmán könyörül meg Bánffy Dezsőn s megadja a formulát, a melylyel a csodálatra méltó miniszterelnöki kijelentés feloldható.

Tehát az egyházpolitika sem simitja az appropriaczionális vita vizeit.

Nyilt levél a czárhoz.

— Tolstoj gróf és II. Miklós. —

A minden oroszok ifju czárja, II. Miklós junius 29-én nyilatkoztatta, hogy ő is, mint atyja, az autokratizmus hive, s többek között a sajtószabadságot „képtelen ábránd“-nak nevezte.

Két nappal később megjelent a czár szavaira egy „Nyilt levél“, a melynek szerzőjéül általában Tolstoj Leó grófot, a nagy regényirót tartják.

Érdekesnek tartjuk e levélből közölni a következő részeket:

„Ön nyilatkozott, s e nyilatkozás áthangzott Oroszországon át az egész müvelt világon. Eddig épen nem ismertük önt, tegnapelőtt óta azonban ismeretes, ön is olyan nagyság, a kit szintén nem hagynak nyugodni bizonyos „képtelen ábrándok.“ Nem tudjuk, fel birja-e fogni azt a helyzetet, a melyet e nyilatkozatával előidézett; azt hisszük annyira ellensége a való életnek, hogy nem tudja felfogni.

Önt rosszul tanitották, nem ismeri azokat az áramlatokat, a melyek ellen szót emelt. De az orosz társadalom fölvilágosult elemei tudják, hogy kik birták önt e megfontolatlan lépésre, azok az udvari bürökraták, a kik saját hatalmukat féltik, de a kiknek uralmával sohasem fog egy orosz sem megbarátkozni.

Ön a sajtószabadságban veszélyt lát az autokracziára. S az ön nyilatkozása nem sajtóbiba, vagy a szerkesztő figyelmetlensége, hanem egy egész politikai rendszer. De a társadalom tudja, hogy ön csak másoknak a szócsöve volt. S az ön nyilatkozata azt is bizonyitja, hogy a társadalom képviselőinek minden törekvése hiábavaló lesz, hogy a koronát — habár a legalázatosabb formában is, — az orosz föld kiáltó nyomorára figyelmeztessék.

Az orosz értelmiség fáradhatatlanul dolgozik, hogy a népélet fontos kérdéseit megoldja, de az államélet alapelveinek, a jog, törvényesség és sajtó szabadság érájának hirdetése helyett ilyen visszautasitással találkozik. Január 29-ike megsemmisitette azt a fényt, a mely az ön ismeretlen ifju arczáról a népre sugárzott. De hiszen itt nem csupán az ön személyi népszerüségről van szó.

Azok az erők, a melyeket az ön kijelentése mélyen megsértett, kétszeres buzgósággal fogják magukat a szabadságért és jogért vivandó harcznak szentelni. Ön idézte elő azt a harczot, a mely nem fog sokáig váratni magára.“

A Berde-féle bünper.

Budapest, febr. 27.

A tegnapi folytatólagos tárgyaláson a Berde Béla elleni csalási ügy megszüntetése után ismét a Roheim-féle panaszhoz tértek vissza, melyben a bizonyitó eljárást már tegnap befejezték. Ma a perbeszédeket tartották meg.

A vád részéről dr. Geguss kir. alügyész kiemeli, hogy báró Barkóczy a kapott megbizás révén társnak tüntette ki magát s ezzel oly látszatot adva a dolognak, mintha a Roheim 14.200 frtjának fele az övé lenne, azt lefoglalta. Dr. Török Árpád pedig, daczára, hogy tudta, hogy a bánatpénz nem Barkóczyé, mert ebben a vételügyben neki is része volt, mégis először vezetett foglalást a bánatpénzre. Kéri báró Barkóczyt csalás miatt, dr. Török Árpádot pedig az abban való bünrészesség miatt elitélni.

Báttaszéki Lajos dr. ártatlannak mondja védencét, s felpanaszolja, hogy a biróság Wekerle Sándor volt pénzügyminisztert nem hallgatta ki. Ha ez megtörténik, kitünt volna, hogy Barkóczy báró mintegy kényszeritve volt arra, hogy magát társként szerepeltesse. A miniszter ugyanis bebizonyitotta volna, mikép mondotta, hogy a hirhedt parczellázónak ismert Roheimnak a kincstár semmiesetre sem adja el a lezpaldovai földbirtokot. Ezert kénytelen volt aztán az ajánlatra, mely Baik Gyula és társa néven adódott be, a maga nevét is odairni, mert a „társa“ alatt Roheimot értették a miniszteriumban.

Végül dr. Török Árpád hozta fel a maga védelmére, hogy neki a dologban nemcsak semmi bünös, de még gyanus szerepe sem volt. Ezt hosszasan bizonyitgatta s végül felmentést kért az ellene emelt vád alól.

A törvényszék, miután Eördög elnök kijelentette, hogy a biróságnak hosszabb idő kell a tanácskozásra, itéletet csak holnap reggel fogja kihirdetni.

Az itélet.

Budapest, február 27.

A törvényszék ma hirdette ki az itéletet.

A törvényszék báró Barkóczyt a vádhatóság inditványától eltérőleg nem a csalás, hanem az okirathamisitás büntettében mondotta ki bünösnek és ezért **nyolcz havi börtönre** itélte.

A másodrendü vádlottat, Török Árpád ügyvédet, mivel az itélet szerint csalás fenn nem forog, a benne való bünrészesség vádja alól fölmentetett.

Az ügyész és az elitélt báró felebbezést jelnntettek be.

Egy katona gyilkosságai.

Szeged, febr. 57.

Tegnap Szegeden az 5-ik honvéd gyalogezred egy legénye, Veszelka István rémes gyilkolást vitt véghez.

A gyilkos rovott előéletü ember, már besorozása előtt ült Illaván. Az ezredből elszökött, de a csendőrök elfogták s most vizsgálat alatt állt.

Veszelkát a fogházból tegnap eresztették századához, a hol laktanyafogságban maradt. Onnan ma megszökött.

Magával vitte a fegyverét s zsebeit megrakta éles töltényekkel. Fölment még hajnalban a zsilléri sugár ut egyik külvárosi házába, a hol Faragó Julcsa, egy leány is lakott, ki kedvese volt a vad katonának.

Ott aztán pálinkát, bort ivott s azt mondta, hogy most már vége mindennek, meg kell mindkettőjüknek halni.

A leány kimenekült előle az udvarra.

Akkorra már észrevették a laktanyában, hogy Veszleka István megszökött s nyomban őrjáratokat küldtek utána.

Az egyik őrjárat vezetője, az altiszt, a cherche la famme elvén indulva, a szeretőjénél kereste Veszelkát. Nem csalódott, de a házhoz érve, hiába zörgettek, a kapu be volt zárva.

A kulcs az ajtóban volt belül.

Az altiszt felszólitotta Albert Sándor közembert, hogy másszon át a keritésen, s nyissa ki az ajtót.

Albert Sándor felmászott s épp át akarta vetni megát a keritésen, midőn a ház udvari ablakából lövés dördült el, s a szegény ember átfurva a Mannlicher-golyótól, holtan esett vissza az utcza havába.

A rendőrség is értesitve volt ekkor már, megjelent Szücs jegyző, Szabó biztos, Aigner rendőrorvos, Russ gyakorló orvos.

Az ajtó zárva volt.

Mikor Russ orvos kocsisa, Szabó Kucsera Márton megfordult a kocsival az utczán s oly közel ért a keritéshez, hogy azon át felső testét meglátta Veszelka, ismét lőtt, s golyója a kocsis balvállán befuródva, a jobbon jött ki.

Ez a szegény ember is lefordult a bakról.

Most a katona kinyitotta az utcza-ajtót s töltött fegyverét lövésre készen tartva, a küszöbre lépett.

Nem lőhetett szerencsére. Fogas József rendőr reárohant, fegyverét felütötte, két másik rendőr elkapta a lábát s a hóba teperték. Az ember dühöngött, orditott, káromolta az eget és a poklot, mire aztán megkötözték.

Időközben még egy őrjárat érkezett oda egy őrmesterrel s megjelent Tury főhadnagy az ezred ügyeletes tisztje.

A megkötözött gyilkost az őrjárat emberei közé ültették s zárt kocsin a hadbiróság fogházba vitték.

---

hihetetlen határozatsággal mondta, hogy nagy megtiszteltetésnek tartja, ha egy amerikai a lábára lép.

A tánczot sajátszerü játékok és a frissitők körül hordozása váltotta fel. A mulatság éjfél után két óráig, vagyis nyolcz óra hosszat tartott.

Azért közöltem e tánczmulatságot részletesen, mivel ez némi fogalmat nyujt nekünk, hogy a szibériai félmüvelt benszülöttek mily igénytelenek és mily csekély szórakozással megelégesznek.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Forditotta: **Amica.**

Első kötet.

IV.

A szabadban.

(Folytatás.) (15.)

Szőkék voltak és csinos leánykák nagy nedves kék szemekkel és oly soványok a milyen kövér az anyjuk.

Sas orrukat és vékony ajakukat sir Natanieltől örökölték, a ki sasorru fajhoz tartozott.

A Toffstat és a Freducey kisasszonyok ritkán egyeztek meg valami tárgy felett, daczára, hogy olyan jó barátok voltak, de a Deverill ezredes leányainak az elitélésében egyet értettek.

— Az ember szégyenli, hogy leány, nem de? kérdé Freducey Matilda Toffstatt Marjoritól.

A Treducey kisasszonyokat norman származásuk tiszteletére Matildának és Izabellának keresztelték, a Toffstoff kisasszonyok Dorotea, Marjori és Jessi névre hallgattak, — miután olyan időben születtek, midőn az egyszerü falusi nevek voltak divatban.

Toffstoffné olyan asszony volt, a ki a divatot hüségesen követte és miután soha sem gondolt egyébre, néha tulhajtott rajta. Wilmigtonban minden — az ebédlő asztal, a szalon, az istállók, a kertek a legujabb stil szerintek voltak, Devonshireban alig lehetett a divatról hallani, mielőtt Wilmingtonban már látták.

Ellenben a Moatban, minden a régi iskolából való volt, csudálatos de kellemes vegyüléke a régi franczia és a régi angol divatoknak. Lady Treducey irtózattal mondott ellent minden ujitásnak és ugy dicsekedett a férje szegénységével, mintha egy olyan korban. midőn a parvenuk tulságos gazdagok, a szegénység előkelőség lett volna.

— Mióta Francziaország köztársaság, minden uj gyülöletes lett — mondá — és Anglia nagyon kevéssel jobb a köztársaságnál. — Minden divatunk amerikai szinezettel bir. Borzalommal nézek az napok elibe, midőn London és Páris csak Uj Yorknak a külvárosai lesznek.

Mind az öt leány megegyezett azon egy tényre vonatkozólag, — hogy a Deverill ezredes leányai gyalázatára vannak a szomszédságnak; de miután lady Belfield ösmeri őket és némileg kezeskedett a tisztességes voltukért, mindenki tett látogatást Morcombban és a kifogásolt ladikat villásreggelikre és délutáni teákra hivták.

Asszonyok és leányok elösmerték, hogy a jövevények csinosak, de egyhangulag rosz stilben levőknek tartották. Ez a szó elterjedt. Meglátogathatók és eltürni valók voltak; de a barátság benső szentségébe nem lehetett őket bevenni.

Azonban el lettek fogadva, ez volt a fődolog. Sir Adrián mindenütt találkozott velük, Az ő élete uj élet volt, tele uj érdekekkel. Hosszu leveleket irt a testvérének, tele töltötte azokat a Helén elbirásával, hogy mily szép, mily kedves a modora, szikrázó a társalgása.

— Nem gondoltam rólad, hogy ilyen bolond tudj lenni, — irta Valentin, az ő testvéries őszinteségével; az a leány bizonyosan kivetette rád a hálóját. Ő szegény, és te a legjobb párti vagy Devonshireben. Azonban természetes, hogy te azt fogod tenni a mi neked tetszik. Nincs ok reá, a miért a mások tetszését próbáld követni. De nekem, a ki csak az anyám vagyonára számithatok, pénzt kell elvennem, ha ugyan valaha házasságra adom a fejemet.

V.

A hogy a szikrák felfele szállnak.

Ámbár Rockstone ur tunuló ember volt és álmadozó, hű barátja, segitsége és tanácsadója volt a község szegényeinek. Ez egy szomoruan elhanyagolt tudatlan község volt, olyan a milyenre akkor bukkanhatnánk, ha egy büvész pálczája az időt egy századdal vinné vissza. Az irás és olvasás az érett koruak között ritka tulajdonság volt, s az iskolák és tanitók daczára a fiatal elmék olyan sötétségben voltak, hogy a pap olvasó szobájában egy egyszerü dominó-játék olyan rejtelmes és fejtörő munkának tetszett, mint a babyloniai téglák.

A hosszu téli estéken Rockstone ur gyakran elszakitotta magát a saját kényelmes tüzhelyétől, hogy a kis olvasó szobába lemenjen, hol magasztos türelemmel fáradozott a dominó misztéiumain, vagy a kártyajátékban a kis kutya és a nagy kutya bonyodalmain, a tanulásra szánt estének az unalmát igy próbálta felélénkiteni.

A néplapok vezérczikkeit hangosan olvasta fel, igyekezett lelküket felvilágositani, és az utolsó politikai krizis felől jóindulattal hallgatta meg az ők nagyon korlátolt felfogásukat. Jótékony működését a pap nem szoritotta meg a templom, iskolák és a papilak szomszédságára. Rokonszenve a terjedelmes község legtávolabb levő részeire is kiterjedt.

A Deverillek már szinte egy hónap óta voltak letelepedve Morcomban, és deczembernek az első hetében volt, midőn Rockstone ur egy enyhe napfény reggelen a Wymperley lápra lovagolt, mely hely a Chadford községe legtávolabb levő szögletében volt. A szelid nyugoti szél és a tiszta kék ég inkább feltételeztek áprilist mint tél közepet és a pap érezte a lét előjogát a mint vén lován a Devonsthirei berkek mentében ügetett; Don — azért kapta ezt a nevet mert oly ostoba és lusta volt mint a tanodában némelyik Don kit Rockstone ur fiatal korábanismert.

A pap szerette Dont, és Don szerette a papot, gazdájának a hangját messziről megismerte a kertben, s az istálójából hangos nyeritéssel jelentette magát. A terjedelmes község minden részébe Don vitte a papot, minden cottaget ismert hol a gazdája le szokott szállani és minden utat mely a saját istállójába vezetett vissza. Koronkén lónak és lovagnak gyenge torzsalkodásuk volt egymással, midőn Don haza akart menni — a mi rendes állapot volt nála — és midőn a pap azt kivánta, hogy menjen tovább. De ezen a reggelen Don oly friss volt és oly kész a szolgálatra a mennyire az ő lusta természetével összefért és gyorsabban ügetett mint rendesen.

A Chad folyó egyike az ország legfestőibb folyóinak, de még Chádnak is meg vannak a közönséges oldalai; és legkevésbé regényos azon széles területen, mely egyik oldalon a Wymperley láppal határos, a másik oldalon egy alant fekvő réttel, hol a marhák a szügyökig gázolnak a nedves füben.

A láp csak vadrészéket tartalmazott és csak egy helyen lehetett rajta lóval vagy gyalog keresztül menni, egy durva kőgáton kellett átmenni, melyet emlékezetet meghaladó időben készitettek és jelenleg senki sem tartotta kötelességének azt kijavitani.

E rozoga kőgátnak a veszélyei a réczézökön kivül nem igen hozott másokat kisértetbe; de Rockstone ur minden darab követ ismerte. Egy magányos kunyhó, mely egészen közel a folyó mellett állott, egyik oldalán a viz, a másikon a láp által körül véve, volt az ő községének az ultima thuleje; és minden évben ide jött vagy tizenkétszer két nyáját látni, kik élesebb érdeklődést költöttek fel benne. mint a mennyit érdemeltek.

Abban az alacsony falu, megfeketedett nádfedelü hurubában az utóbbi negyven év alatt egy kosárfonó lakott, kinek czigányfelesége nemsokára meghalt azután, hogy ő e helyre telepedett, egy három éves leánykát hagyva maga után. A gyerek valahogy felnőtt az atyjával, a hogy a madarak felnőnek a fészkükben, e magányos helyen minden asszonyi segitség nélkül nőtt fel, és oly csudálatos vad szépséggé fejlődött, melyben czigány-vére nyilvánult. E szép teremtés majdnem a női korban volt, midőn Rockstone ur a községbe jött, és ő érdeklődött iránta, mint egy a czivilizáczió kellő közepén vad tudatlanságban levő különös példányban. Ő semmit sem tudva nőtt fel mindazokról, a mit a czivilizált fiatal nők tudnak; de másrészt meg volt benne a tudatlanság ártatlansága, nem tudott többet a külvilágról, annak élvezeteiről, kisértéseiről és büneiről, mint a feje felett levő megmérhetetlen világegyetem nagy fényes világairól. Nem tudott sem irni sem olvasni, a nélkül, hogy a kisérletben kétszer vagy háromszor meg ne akadjon; mióta megkeresztelték soha sem volt a templomban.

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A lelőtt katona, Albert Sándor (csongrádi vagy vásárhelyi fiu) ott a belszinén meghalt. A lelőtt kocsis, nős, családos ember, a halállal vivódik.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 28.

— **Az „Itthon“** tegnap estélyén számolt be a pénztárnak ugy nagyjában a bál eredményéről. A fényes erkölcsi siker mellett az anyagi sem fog elmaradni.

— **Főurak mulatsága.** A kolozsvári kaszinóban ma reggel nyert befejezést a hushagyó kedden kezdődött szokásos farsangi bucsuztató. A mulatság igen kedélyes volt. Részt vettek azon a következő főuri hölgyek és urak:

Hölgyek: Gr. Béldi Ferenczné, gr. Béldi Ákosné leányaival, Zeyk Dánielné leányaival, br. Szentkereszty Györgyné leányaival, gr. Bethlen Gézáné leányával, br. Kemény Ödönné leányával, báró Horváth Ödönné leányával, báró Bánffy Ernőné leányával, Szacsvay Sándorné, báró Szentkereszty Zsigmogdné, Szilvási Béláné leányával, gr. Wass Jenőné leányával, br. Wesselényi Béláné leányával, gr. Béldi Györgyné, Petky Ferenczné leányával, br. Splényi Gézáné leányával, Bölöny Józsefné, gr. Haller Györgyné, gr. Bethlen Tima, gr. Bethlen Mária, gr. Mikes Rozália, Földvári Lászlóné, gr. Teleki Lászlóné (koltói,) Aubin Károlyné leányával, báró Apor Istvánné, ifj. gróf Thoroczkay Miklósné, báró Reits Istvánné báró Jósika nővérek, gróf Béldi Kálmánné.

Urak: Apor István, Bánffy Ernő, Béldy Ákos gr., Béldy Kálmán gr., Béldy Ferencz, Bethlen Géza gr., Bethlen Béla gr., Bölöny József, Horváth Ödön br., Jósika Gábor br., Kemény Ödön br., Mikes Árpád gr., Mikes Zsigmond, Miksa Imre, Csaba Zoltán, Schilling Frigyes br., Spanochy Leo gr., Szacsvay Sándor, Szilvásy Béla, Szentkereszty György br., Szentkereszty István, Teleki Ádám, Teleki Ferencz, Teleki László gr. koltói, Ugron Zoltán, Wesselényi Béla br., Wildburg Aladár br., Vass Jenő gr., Zeyk Albert, Zeyk Gábor, Kelz Sándor, Kállay Gusztáv, Kornis Oszkár gr., Szentkereszti Zsigmond br., Wesselényi Ferencz br., Zeyk Géza, ifj. Thoroczkay Miklós gr., Reits István br.

A termek déli növényekkel és lámpionokkal izlésesen voltak diszitve. A mulatság folyamán a Csikay zenekara játszott.

— **Az algyógyi székely földmives iskola** téli közvizsgálatai f. hó 25-én és 26-án folytak le. A földmüvelésügyi m. kir. minisztert Tormay Béla miniszteri tanácsos, Az EMKE-t Sándor József t. alelnök főtitkár és Sz. Szakács Péter képviselték e vizsgálatokon. A növendékek haladásának általános szinvonala igen kedvező, ugy, hogy hasonló gyakorlati földmives iskola nincs az országban. A most végzendő tanulókat már előre előjegyezték egyes erdélyi birtokosok. A vizsgálat végén Tormay Béla lelkes szép beszédet intézett az ifjakhoz, kik közül Veres Pál (háromszékvármegyei) és Nagy Dénes (Udvarhelyvármegyei) II-od évesek, továbbá Király András (háromszékvármegyei) és Köpe Márton (kétfalusi cságó) I-ső éves ifjak különös dicséretben is részesültek. Benigni Sámuel bizottsági tag egy 20 koronás magyar aranyat ajánlván fel a legérdemesebb tanulónak, erre a fentemlitett, — Veres Pál itéltetett érdemesnek akinak a jutalom ünnepélyesen lett átadva. — A tanerők, ugy mint különösen Gáspár József igazgató, Lukács Imre segédtanitó, Neiger János kertész-tanitó és Fehrentheil F. ösztöndijas-segédtanitó a bizottság részéről az elért eredményért természetesen első sorban üdvözöltettek. Tormay Béla mlniszteri tanácsos a bizottsággal tegnap estve Kolozsvárra érkezvén, ma városunkban időzik és részt vesz a monostori gazdasági tanintézet vizsgálatain.

— **A mensa estély** ujdonságánál, ügyesen összeállitott programmjánál, valamint azon jóindulatnál fogva, melylyel a kolozsvári közönség ezen felállitandó nagy fontosságu humanus intézmény iránt viseltetik, a legsikerültebb tánczestélyek egyikének igérkezik. Alig mentek szét a meghivók, s a belépti jegyek már is nagy számban kelnek el, ugy, hogy a mensa-estélyen Kolozsvár egész intelligenciája jelen lesz, s azonfölül a kolozsvár társadalomnak igen sok notabilitása is kilátásba helyezte megjelenését. A mensa-estélyen részt venni óhajtó nagy közönség érdekében közöljük, hogy a mensa-estély meghivóján nyomda-hiba esett, a mennyiben az estély nem 7, hanem fél $^1/_2$8 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók az Egyetemi körben, továbbá Polcz és Gibbon kereskedésében és a mulatság napján este a pénztárnál. Belépti jegy egy személyre 2 frt; családjegy 3 személyre 4 frt; minden további személyre 1 frttal drágább.

— **Uj dohány-áruda raktár.** Dohány áruda raktárt szándékszik a pénzügyminiszter Kolozsvárt épiteni, mi végett a napokban városunkba leküldte Czobel pénzügyi tanácsost, a dohányjövedéki központi igazgatóság müszaki osztályának vezetőjét, az előmunkálatok teljesitése végett. A dohány-áruda raktár a külközép-utczába, a pénzügyi-palota mellé, a Bánffy-féle telekre fog még ez évben felépülni. Ez áruda raktár egyben bélyeg raktár is fog lenni, minek megnyitása esetén a dohány nagy tőzsde meg fog szünni, mivel ugy a dohány, mint a bélyeg-kisárusok anyagkészleteinek beszerzésére az áruda-raktárhoz lesznek utalva.

— **Tudomásul.** Sebesi Samu „Asszonyok“ czimü kötetét 8—10 nap mulva küldi szét összes előfizetőinek.

— **Korcsolya-egyleti tánczestély.** A korcsolya-egylet által márczius hó 7-én, csütörtökön rendezendő házi-estélyre, serényen folynak az előkészületek, a meghivókat a választmány már szétküldötte, azonban ha valaki póstai tévedés folytán nem kapta volna meg, sziveskedjék e tárgyban az egylet titkárához fordulni, esetleg nevét, a jégpálya felügyelőnél kitett ivre, feljegyeztetni s a választmány a legnagyobb készséggel fog eleget tenni a kivánalmaknak. Belépti dij személyenként 2 frt, családjegy 5 frt, ablakjegy 2 frt, karzatjegy 1 frt, felülfizetések a jótékony czél érdekében köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Belépti jegyek előre válthatók a sétatéri jégpálya felügyelőnél, ugyanitt kaphatók ablak- és karzat-jegyek is.

— **A kertészeti egyesület választmánya** febr. 27-én ülést tartott a város házánál dr. Haller Károly elnöklete alatt. Jelen voltak: Dr. Weisz József, Gazsi József, Walz Lajos telepigazgató, Ladits Nándor, Szilágyi György, Fekete Nagy Béla. Jegyzett: Dr. Nagy Mór főtitkár. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése és a pénztárvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után a főtitkár előterjesztette a választmány évi jelentésének, valamint a városhoz és a földmivelési miniszterhez intézendő felterjesztéseknek szövegét, melyeket a választmány egyhangulag elfogadott. Azután előterjesztette a főtitkár a milleniumi kiállitásban való részvétel tárgyában kiküldött bizottság jelentését, melyet a választmány a közgyülés elé fog terjeszteni elfogadás végett. — Tekintve a Walz Lajos telepigazgatótól nagy erélylyel megindított munkálatokat, remélni lehet, hogy igen figyelemre méltó gyüjtemény fog bemutattatni Végül előterjesztetett a földmivelési miniszter leirata, mely mellett megküldi a magyar-óvári magkisérleti állomás mult évi müködéséről szóló terjedelmes jelensége, mely ki fog adatni a telep-igazgatónak tanulmányozás végett.

— **A sebészeti klinika.** Tegnap olvastam az „Ellenzék“ ben a kolozsvári Karolina orsz. kórház m. évi beteg-forgalmáról szóló adatokat. Meglepett az a fejlődés, a mit a szenvedő emberiség bajainak enyhitése körül ez az intézet elért. 1882-ben ugyanis a sebészeten 80 operácziót végeztek, tizenhárom évvel később, a mult évben pedig már **621-et.** Nem azt bizonyitja ez, hogy ma többen lesznek nyomorékká, hanem azt, hogy ez intézet fejlődik, hogy nehéz feladatát szépen és sikerrel végzi, miáltal bizalmat kelt széles körben s az emberek felkeresik, hogy megszabadulhassanak szenvedéseiktől.

— **Gyászhir.** Szakács Kálmánné sz. Biasini Ilona hunyt el ma reggel hosszas és kinos szenvedés után. A fiatalon elhunyt asszonyt számos ismerőssé ıek részvéte és övéinek fájdalma kiséri korai sirjába.

— **Halálozás.** Helffy Ignáczné, tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt.

— **Befutta az utat a hó.** Ez a nóta igen hosszura nyulik ezen a télen. Méternél magasabb havunk volt s mégis arra ébredt ma reggel Kolozsvár közönsége, hogy sürü pelyhekben omlik lefelé az angyalok fehér köntösének megtépett sok-sok csipke foszlánya, a hó. A mindent-tudók különben azt mondják nagyban hushagyoztak tegnapelőtt az angyalok is oda fent. Vacsoránál folyt a bor és a pezsgő, szilaj táncz következett, mely hamvazó szerdán reggelig tartott. E táncz folyamán az angyalok csipke ruházatából sok-sok darab leszakadt s az most hópelyhek alakjában szállott alá. Annyi tény hogy ekkora havazásra még a legöregebb emberek közül is csak az öreg Brassai bácsi emlékezik, a ki 1832-ben ért ennél is nagyobb telet. Kolozsvár egészen el volt szigetelve a hó által. Az emberek vidékekről nem tudtak a városba jönni, a városiak pedig nem tudtak kimenni. Vármegye és város közösen rendeltek ki embereket, a kik a roppant hótömegben utat csináltak. A havazás különben nem csak az erdélyi részekben, hanem az Aiföldön is nagy mérveket öltött. Több helyen azonban annyira megenyhült az idő, hogy nagy mérvü esőzés következett be. Ha az idő változás általánosan esőre fordul, árvizektől lehet tartani.

— **Közgyülés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága holnap közgyülést tart. A közgyülés előtt akkora tárgysorozat fog feküdni, a melyet egy délután nem fog letárgyalhátni.

— **MIÉRT . . . ?** A kolozsvári polgári fiuiskolán több napig gyász-lobogó lengett. **Miért . . . ?**

— **Interpellátió.** A trencsin-téren levő „Kétágyu“ czimü korcsmahelyiség bérbeadására hirdetett a városi tanács 3807 1895. sz. a. árlejtést, melynek határideje ép ma járt le. Miután e korcsmahelyiség, valamint a mellette levő tüzéristálló lebontását a városi közgyülés még 1892. évben kimondotta volt: Kérdjük a tekintetes városi tanácsot, hogy melyik közgyülési határozattal lett az előbbeni határozat megváltoztatva?

— **Vizet kérnek.** A feleki-utban a Bethlen-bástyával átellenben levő vizvezetéki kut elromlott. Ez iránt már hetekkel ezelőtt panaszt is emeltek. A panaszt azonban nem orvosolták az intéző férfiak. Most ismét kérik lapunk utján Salamon Antal városi tanácsost, csináltassa meg azt a kutat, hogy legyen ivóvize e városrészben lakó polgárságnak.

— **Helyreigazitás.** Lapunk tegnapi számának „Mindenféle“ rovatában „Római“ cim alatt Majoru Vazul mezőkeménytelki illetőségü, kolozsvári orvostanhallgatóról, a N. U. után közöltünk egy hirt. Nevezett orvostanhallgató ezen hir alaptalan voltának kijelentésére kért föl bennünket, mit ezennel készséggel megteszünk.

— **Tüz.** Lapunk zártakor, d. u. 4 órakor a kolozsvári tüzoltó toronyőr 8 harangkongatással jelezte, hogy tüz van. A közvágóhid melletti réten égett Rácz Lajosnak egy boglya szénája.

— **A csángó-magyar egyesület gyülése.** A csángó-magyar egyesület igazgatósága tegnap délután gróf Teleky Géza elnöklete alatt ülést tartott, a melyen báró Prónay Dezső, Gerlóczy Károly, Gelléri Szabó János, Czorda Bódog, László Mihály és többen vettek részt. Az értekezlet tudomásul vette, hogy az egyesületnek több mint 56 ezer forint vagyona van. Az elnök bejelentette, hogy özvegy Hanvay Miklósné 200 frtot hagyott végrendeletében az egyesületnek. Végre megállapitották a márczius 8-án tartandó közgyülés elé terjesztendő jelentés szövegét.

— **Gyászmise Albrecht főherczegért.** Albrecht főherczeg lelki üdveért tegnap délelőtt tiz órakor tartották a gyászisteni tiszteletet a budavári helyőrség templomában. A gyászmise tisztán katonai jellegü volt s a polgári hatóságok és notabilitások közül senki sem jelent meg. Tiz óra előtt vonultak föl a várba a katonai csapatok, minden fegyvernemből egy szakasz, továbbá a Budapesten levő tábornokok, törzs- és főtisztek, ki kocsin ki gyalog. A misét Ványa katonai lelkész végezte fényes segédlettel, a mise alatt pedig a katona zenekar játszott egy C-moll rekviemet. Tizenegy órakor ért véget a mise, — mire a katonaság szép sorban elvonult.

— **Fejedelmek találkozása Pécsett.** Pécs városa ez év őszén ismét abban a szerencsében fog részesülhetni, hogy koronás főket fogad falai közé. Az őszi czernovitzi nagy dandárgyakorlatok után ugyanis Pécsett is tartanak nagyszabásu hadtestgyakorlatokat és ott várja be a király Vilmos német császár és Albert szász király megérkezését, kik végig nézik a Dráva átkelésével egybekapcsolt nagy gyakorlatokat. A pécsi hadgyakorlatok alatt a fejedelmek 4—5 napot töltenek Pécsett, majd több napi szarvas-vadászatra átmennek a most már Frigyes kir. herczeg tulajdonát képező béllyei uradalomba. A király mint már előzőleg három izben is, a püspöki rezidencziába fog szállni. A király pécsi tartózkodása alatt lesz az uj szinház ünnepies megnyitása is.

— **Fejedelmi vendégek Bécsben.** Vilmos német császár kedden d. e. 10 órakor a Hofburgból először a Frankfurt város fogadóba hajtatott, ahol Vilmos és Albrecht schaumburg-lippei herczeget meglátogatta. Innen az Imperial fogadóban az agostai herczeget kereste fel, azután Károly Lajos főherczeg palotájába ment, ahol György szász herczeget látogatta meg. Végre az orosz nagykövetségben látogatást tett Vladimir herczegnél. Déli tizenkét órakor a királynál a Hofburgban dejeuner volt, amelyen Vilmos császár és az idegen fejedelmi vendégek részt vettek. Délelőtt a király az agostai herczeget kihallgatáson fogadta.

— **Orosz diákok zavargása.** Mint egy Pétervárról érkezett távirat jelenti, az orosz fővárosban e hónap 21-ike óta napirenden vannak a diákzavargások. A legutóbbi zavargás szinhelye a Nevski Prospekten fekvő Palkin-féle vendéglő volt. A diákok az évenként szokásos egyetemi pályadijak kiosztása után különböző vendéglőkbe és kávéházakba mentek mulatni; az estét pedig a szinházban töltötték Az egyetemi hallgatók a különböző mulatóhelyeken nem valami csöndesen viselték magukat. — A legnagyobb botrány mégis a Palkin-féle vendéglő előtt játszódott le, melynek bezárt ajtaja elé reggeli három órakor körülbelül 300 diák verődött össze. Mivel Palkin ur nem volt hajlandó az ajtót kinyitni, beverték az ablaktáblákat, betörték az ajtót és benyomulva a vendéglőbe, annak egy részét összerombolták. A zavargásban nagy része volt az elfogyasztott italoknak, de nagy része volt az elkeseredésnek is, — a mennyiben egy előre meghatározott tervüket nem tudták keresztülvinni. A diákok ugyanis óriási tömegben akartak vonulni az Anicskof palota elé, a hol az előtt az ablak előtt, a hol a czár rendesen meg szokott jelenni, akarták átadni a czárnak a diákok közös kérvényét. E kérvényben, melyet már régen megfogalmaztak, arra kérik a czárt, hogy az 1863-ban érvényben volt egyetemi szabályzatot állitsa vissza, a mi sokkal liberálisabb, mint a mostani. Ezt a szabályzatot még gr. Tolstoj Leó, az akkori belügym. és Katkow a Moszkovszkija Vjedomoszti azóta meghalt kiadója szerkesztették. A rendőrség azonban, mely előre értesült a tervről, elállotta a palotához vezető összes utakat. Maga a rendőrfőnök Wahl tábornok is megjelent a szinhelyen és iparkodott a diákokat tervükről lebeszélni. A zavargó diákok azonban nem hallgattak a szóra, a minek először véres verekedés a rendőrök és diákok között, majd tömeges elfogatás lett a vége. Wahl tábornok jelentést tett a czárnak és egyuttal kiadta az ordrét az összes lapoknak, hogy a zavargásokról egy szót se merjenek közölni.

— **A turós csusza.** Vendégségbe jön egy fővárosi házaspár ujpesti rokonaihoz. Nagy örömmel fogadják őket, csak a háziasszony vigassztalhatatlan, Egyre azt hajtogatja:

— Jöttetek volna csak tegnap — olyan jó turós csuszánk volt.

A vendégek végre távoztak, de észrevéve, hogy az esernyőjüket ottfelejtették viszszatértek. És ime, a szoba közepén, a teritett asztal mellett ott ült a vendég látható familia és jóizüen falatozott — a tegnapi turós csuszából.

— **Orosz városok.** Az orosz belügyminiszterium jelentése szerint a mult esztendőben 800 orosz városnak rendes bevétele volt összesen 46.718,209 rubel s rendkivüli bevétele 20,056.554 rubel, — a mi összesen 70.774 763 rubelt tesz ki. A kiadások összege 70. 183, 098 rubelre rugott. A fölesleg tehát 591,663 rubel. Több mint egy millió rubel bevétellel dicsekedhetik 7 város: Moszkva, Pétervár, Varsó, Odessza, Riga, Kisenev és Kiev. — A leggazdagabb városok: Pétervár 7.724,235 rubel, Moszkva 5.897 152 rubel, Irkucsk 4.650.458 rubel és Odessza 1. 298.469 rubel vagyonnal. Legtöbb adóssága van Szt.-Pétervárnak: 12.593.180 rubel.

— **Az amerikai kivándorlás.** Tudvalevő, hogy az amerikai kormány már régebben intézkedett arra nézve, hogy teljesen pénztelen emberek ne szaporitsák az uj világ ingyenélőinek számát. Ezzel az intézkedéssel, — melyet a megérkezés után rögtön a kikötőben foganatositanak, azt akarják elérni, hogy a kivándorlók, ha rögtön nem kapnak munkát, ne nyomorkodjanak és ne essenek terhére az Egyesütt-államoknak, Most Zemplém-megyéből értesitik lapunkat. hogy oda csapatosan érkeznek vissza az Amerikába kivándorlottak. Sirva panaszolják, hogy a new-yorki kikötőben megvizsgálják a kivándorlókat, s a kinek nincs elegendő pénze az önfenntartásra, be sem engedik Amerika szárazföldjére, hanem rögtön visszaküldik hazájukba. Ez az intézkedés, ha tudomásra jutt a népnek, bizonyára erősen megcsökkenti a kivándorolni szándékozok számát. mert a hosszu, hiábavaló tengeri utra senki sem áldozza fel megtakaritott pénzecskéjét.

— **A római dekretum és a királyi tetszvényjog.** Budapesti politikai körökben — mint a „P. H.“ értesül — élénk diskusszió tárgyát képezi a római bibornoki kollégimnak egy — Verga bibornok aláirásával kibocsátott — dekretuma, mely a magyarországi tanitórendeket arra utasitja, hogy a vegyes házasságból származó gyermekeket ezentul kivétel nélkül a kath. vallásban neveljék. Eltekintve attól, hogy ez a rendelet törvénybe ütközik, végrehajtásának föltételezése tehát sértő a magyarországi tanitórendek hazafiasságára nézve, — előkelő politikai egyéniségek ugy vélekednek, hogy a kérdéses dekretum kibocsátásánál s illetőleg rendeltetése helyére juttatásánál követett eljárás beleütközik a királyi tetszvényjogba s hogy a kormánytól méltán elvárható, miként ennek a fölfogásnak illetékes helyen kifejezést is fog adni.

— **Anglia hirlapirodalma.** A „Newspaper press directory„ 1895-re szóló jelentésében az angolországi időszak irodalomra vonatkozólag a következő adatokat ohvashatjuk; Angliában ez időszerint 2304 lap jelenik meg, a melyek közül napilap 198. Legtöbb lap jelenik meg Londonban: 456, mig az Egyesült-királyság többi részeire nézve a következőleg oszlanak meg: Walesben megjelenik 98, Skótországban 217, Irlandban 168, a szigeteken pedig 23 lap. A mi a szemléket és a havi folyóiratokat illeti, ezeknek a száma 2081-re rug. Emlitésre méltó, hogy közülök 487 tisztán a vallás és az egyház ügyeinek a szolgálatában áll.

— **Elveszett** egy kék kövekkel kirakott emailir antik fülbevaló. A becsületes megtaláló jutalomban részesül az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

Bőjti ének.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Szerkesztő ur már vége van
Zajos farsangi dáridóknak,
Most igaz barátja leszek —
A böjti prédikácziókoknak, —
A farsangon végig jártam
Hat hosszu hétnek a bolondját
Csak most nyögöm keservesen
És most adom meg az árát.

A tárczámba bele sujtott
Az ugynevezett lapos gutta,
Katzenjammer a fejembe,
A frakkom pedig a sutba. —

Mintha a tavaszt érezné
A köszvényem is fészkelődik...
Templomba megyek és hallgatom
Prédikácziót, a bőjtit!

De a mi mindennél kutyább
Julcsám is czudarul lefőzött
— Tetszett ismerni a szendét —
A tánczmesterrel megszökött.
Ez irtózatos csapáshoz
Soha sem éreztem hasonlót...
Megyek templomba és hallgatom
A bőjti prédikácziót!

A farsangon tetszik tudni
Susztert, szabót nem fizethettem,
Most kontó-ár zudul reám —
Senki sem irgalmaz nekem...
De könyörületes lesz az ur
Ki sohse hagyja el a jót...
Megyek templomba és hallgatom
A bőjti prédikácziót!

De hát szerkesztő ur kérem
Ez a sok baj mind elmuló,
De van a melyiken nem segit
A bőjti prédikáczió...
Az ugynevezett „lapos gutta“...
Szerkesztő ur ért engemet — —
A primaihoz tessék adni
Még egy picziny — előleget.

Riporter.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Országgyülés.

Budapest, febr. 28.

A képviselőház mai ülésén folytatták az appropriacziónális vitát.

A házban Vietoris Miklós mellette, Szacsvay Sándor pedig ellene beszélt.

Terényi szintén a javaslat mellett szóllott.

Ezután Perczer minister felelt.

Batthiányi gr. multkori felszólalására

Kijelenti, hogy a zágrábi érseki titkárt azért tolonczolták el, mert nem magyar állampolgár létére politikai lázitó beszédeket mondott.

Kijelenti, hogy a kormány a szentesitett törvényeket okvetlen még az idén életbe lépteti. Ez az egyetlen módja a békének.

Kijelenti, hogy a városokról községekről szóló, valamint a fegyelmi törvényjavaslatot tavaszig elkésziti.

A néppártról oda nyilatkozott, hogy annak a programmjában csak egy őszinte pont van: a revizió.

A többi csak csalogató.

Talán hamar el fog jönni az az idő, hogy a néppárt vezéreit a néppárt katonái ellen a belügyministernek kell majd megvédelmeznie.

Bartha Miklós, (kinek a belügyminiszter azt felelte, hogy igaztalan hirlapi támadást intézett ellene. mert az anyakönyvek vezetése nem állami hivatal s igy a tanitók megbizhatók azok vezetésével), kimutatta a miniszternek, hogy a törvény szerint a tanitók, közhivatalnokok; ennek ellenkezője csak legujabb magyarázat a kormány részéről.

Vajay István beszélt ezután a költségvetés ellen.

Tisza István igyekezett a szabadelvüpártot tisztára mosni az egyházpolitikai izgatások alól.

Megköszönte a függetlenségi párt eddigi segitségét, de hálát nem érez iránta.

A nemzeti párttal a fuziót óhajtja, de csak ugy, ha a nemzeti párt lemond követelményeiről. (Gunyos derültség balról.)

Ezután Bethlen Gábor gr. beszélt nagy hatással a költségvetés ellen.

Gyilkos pap.

Budapest, febr. 28.

Calabriában egy pap rálőtt a püspökre. A lövés veszélyes sebet ejtett.

Hirtelen halál.

Budapest, febr,28.

A budapesti belvárosi reáliskolában ma egy tanuló, ki futva érkezett oda, hogy elne késsen, szivszélhüdésben meghalt.

Bányászok halála.

Budapest, febr. 28.

Newyorkból sürgönyzik, hogy az ottani kőszénbányákban 40 bányász meghalt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ki hogy tánczolja a csárdást?

— Pillanat fölvételek a bálteremből. —

A fővárosból vidékre jött gigerli.

A csárdás divatát többnyire ez a species teremti. Azért ma oly fura. Képtelen és közel áll a vitus-tánczhoz. Éz pökhendi, mint a terjesztője. Kezdődik snajdig bizalmassággal. — Nincs az az izom, mely ne rezegne, a lassuján a léha beszéd járja, a táncz mellékes, a frissére ugrik ki a táncz zseni. Ott a czigény előtt a strategiai tér, hányavetiségben példátlan, más időkben azt mondták volna: „őrült“, most pedig „herczig és sikkes.“ A területet uralja és végül Nádai Tódor Taszilójának mintát adhat. Oly arczátlan, hogy patakzó izzadsági váladékát az ő „aranyosának“, tánczosnőjének batiszt-zsebkendőjébe törüli.

A falusi gigerli.

Az előbbi minta nyomán indul. De amanuak őrületes divatában, hogy ugy mondjam megvan a divatnak grácziája, de az az éretlenség, a mit a falusi gigerli produkál, rettenetesen bántó. És e species legtöbbnyire a báli ruhán is tul teszi magát. Rendesen ott mulat legjobban, a hol a nappali közönséges ruhájában, olykor csizmában is toporzékolhat. Kurjant nagyokat és rendesen a lányok nemes ideáljait rontja. A táncza a neveletlenség tobzódása. Az egész táncz előtte heczcz, hogy tánczosnéja megemlegesse. — A lovagias férfi nem létezik benne, de megnyilatkozik a rossznevelésü duhaj legény, uri külsőben. A leányok egy részének imponál ez a kihivó merészség és szeretnek vele tánczolni, mert legalább megemlegeti. Az is, mások is!

A kereskedő segéd.

A tánczában sem tud megfeledkezni, hogy hivatása a hölgyek kiszolgálása. Rendesen azzal tánczol, a kit a boltban is kiszokott előzékenyen szolgálni és ott is előzékeny. Megfigyeli tánczosnője tánczban való ügyességét és alkalmazkodik. Elveszi legyezőjét és szigoruan vigyáz arra, hogy a virágot el ne veszitse hölgye. Akár egy zsebkendőt se. Rendesen a hölgyének toilettejét dicséri, különösen ha ő mérte le a kelmét. A táncz nála nem élvezet, hanem czél és akkor boldog, ha hölgye mosolyogva jön legközelebb a boltjába és ismét vele szolgáltatja ki magát.

A jó fiu.

Nem ugrik be gyorsan, megy akkor, ha neki tánczosné jut és nem bánja, akárki leánya, ha fiatal, ha vén. különbea rithmus nélkül zötyög, de kitartó a tánczban. Ostobaságokat beszél, de boldog, ha mosolyt fakaszt, egész éjszaka fáradhatatlanul robotol. Az anyák hálásan pislognak rá, mert tudják, hogy a legutolsó esetben a jó fiu a petrezselem árulástól megvédi a leányt. Annyira nem válogató, hogy szükség esetén a templom tornyával is eltánczolna. Hóditani nem tud, de megbecsülhetetlen. Olyan ő a tánczmulatságon, mint rosz darabban a potya-jegyesek. Ezek is teljesitik kötelességüket: tapsolnak. Ő is tánczol, a kikkel másként senki sem tánczolna kivilágos kiviradtig. És ő lelkendezik legjobban, hogy milyen jól mulatott!

— **A nemezis.** Érdekes eset történt a napokban Jakabfalván, egy Munkács melletti kis faluban. Az ott lakó Moskovicsné 300 forintot kapott Amerikában élő fiától, a mit azonban a postahivatal csak megbizható tanu igazolása mellett volt hajlandó kiutalványozni. Az asszony a falu biróját hivta tanunak, mire az összeget kifizették neki. A birónak azonban ez időtől fogva nem volt nyugta. Folyton azon töprengett, mikép fosszthatná meg a szegény asszonyt a 300 frtjától. Mult héten végre határozott. Az asszony házába tört, őt megkötözte, a pénzt pedig zsebre vágta. Már hazafelé tartott, midőn félelem szállotta meg; az asszony, kit életben hagyott, bizonyára följelenti. Visszafordult tehát, hogy felakassza az összekötözött Moskovicsnét. Hogy a kötél erősségéről meggyőződjék, maga-magán próbaakasztást tett. A szék azonban kisiklott lábai alól és ő ott maradt fügve. A megkötözött asszonyt a fonóból hazatérő cseléd szabaditotta meg, a biró azonban ekkoráig meghalt.

— **Rémes gyilkosság.** A Vág-Sellye és Tarnócz közti bakterház mellett hétfőn borzasztó gyilkosságot követtek el. Az áldozat egy szerencsétlen vasuti őr. Négy paraszt ruhába öltözött ember jött el hozzá és megvettek tőle négy ökröt. A pénzt kifizették, aztán a négy ökröt elhajtva, odébb álltak. Este vissza jöttek és a sineken járkáló őrrel beszélgetni kezdtek. Egyszerre csak egyikük revolvert rántott elő és az őrt lelőtte. Aztán neki estek a halottnak és zsebeit kikutatták. De pénzt nem találtak nála. Erre az őrházba siettek és a meggyilkolt feleségétől és 5 éves leányától követelték a pénzt. Az asszony esküdözött, hogy ő neki nincs tudomása, hogy férje hová rakta. Ekkor a kis leányt azzal fenyegették, hogy kivágják a nyelvét, ha nem beszél. A megrémült gyermek ekkor kivallotta, hogy a pénz a pinczében van egy bádog-szelenczében. Erre a rablók lementek a gyermekkel a pinczébe, a szerencsétlen asszonyt pedig, a kinek férje sorsáról sejtelme sem volt még, megkötözve ott hagyták a szobában. A mig a rablók a pinczében voltak, sikerült az asszonynak kimenekülni és a pinczében levő rablókra rázárni a pincze ajtaját. Aztán Vág-Sellyére veszélyt jelzett a vészjelzővel. A mikor a rablók látták, hogy kelepczében vannak, hangosan kiabáltak, hogy megölik a gyermeket, ha ki nem bocsátja őket. A szivszaggató jajveszéklések csakugyan elárulták, hogy a gazemberek kinozzák a gyermeket. Egy félóra mulva lovas csendőrök érkeztek a helyszinre, ezeknek sikerült a rablógyilkosokat elfogni és bekisérni Vág-Sellyére. A szerencsétlen gyermeket annyira megkinozták, hogy nyomorék lesz egész életén át.

— **Házasodni sohsem késő.** Ezt az elvet vallja az a török Mathusalem, a ki egyik konstantinápolyi lap szerkesztőségéhez ellátogatott. Az örökifju aggastyán igy mutatta be magát: „Én vagyok Mestan Mehemed Seik. Indiában születtem. 131 esztendős elmultam. 112 esztendeje annak, az időben 19 éves voltam, hogy elmentem Bagdadba, a hol egy seik részesitett vallásos nevelésben. Aztán Konstantinápolyba hajóztam és letelepedtem az Arany Szarv közelében. 90 év óta vagyok itt. Az első feleségemtől két fiam van. Az egyik 55 éves és katonaorvos Uskubban, a másik 53 éves és ép most zarándokolt Mekkába. Most nemrégiben ujra megnősültem, feleségül vettem egy 30 éves néger nőt, a kitől még nincsen gyermekem.“ Kár, hogy a konstantinápolyi lap a derék seik eskető levelének hiteles szövegét is nem közli.

— **Lég-vasut.** Nem olyan vasutról van szó, mely tán légbe röpül, hanem olyanról, melyet süritett levegővel hajtanak. Párisban már kettő is van; egyik az avenue de Vicennestől Saint-Augistinig megy, a másik vonal most készült el és a Louvretól Versaillesig halad. A kocsikat, mozdonyokat vontatják, melyek tizennyolcz tonna sulyuak. A süritett levegőt a Boulogne-ban sur-Seine-ben elhelyezett telepből szállitják. Minden mozdony 28 ló munkáját végzi.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvárt, 1895. péntek, márczius hó 1-én.

A KÉT VERONAI IFJU.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

HIRDETÉSEK.

MEGHIVÓ.

A „maros-ludasi takarékpénztári részvénytársulat“

VI-ik évi rendes közgyülését

1895. évi márczius hó 17-én (Vasárnap) délelőtt 10 órakor

fogja megtartani az intézet helyiségében,

melyre a részvényes urak tisztelettel meghivatnak, azon megjegyzéssel, miszerint az alapszabályok 20. §-a értelmében: „a közgyülésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyülést megelőző nap déli 12 óráig a társulat pénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.“

Tárgysorozat:

1.) Az igazgatóság jelentése a társulat mult évi üzleteiről és az üzlet-eredmény feletti javaslattétel.
2.) A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészitett évi zármérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett inditványnak megvizsgálásáról és a szelvények kifizetése idejének meghatározása.
3.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény iránti határozat.
4.) Az alapszabályok 29. és 41. §§-ai értelmében 8 igazgatósági és 5 felügyelő-bizottsági tag ujbóli választása.
5.) Az alapszabályok 90. §-ának d.) pontja módositása.

135. (3—3)

Egy a legjobb piaczhelyen, huzamosabb időn át fennálló, jól berendezett

füszer és vasárú, dohány árulás és szeszes ital

árulással összekötött, a szász nagyközség, mint a Mezőségnek központját képező piaczán, valamint környékén

legjobb ismeretséggel biró üzlet

egészségi szempontból,

azonnal eladható.

Hol? Megmondja a kiadó-hivatal.

137. (2—3)

Finom nagyszebeni szalámi.

TELEKI LÁSZLÓ

Kolozsvárt, Nagy-utcza 4. sz. — Telefon 215.

Ajánlja dusan berendezett

füszer- és gyarmatáru üzletét.

Gőzmalmi lisztek, kávék, czukor, rizsek, kül- és belföldi rumok, theák, szin-, kövér szőllő- és szt.-benedeki **borok,** valódi franczia **Cognacok** és **likörök** és mindenféle **Kőkányai sörök.**

Mindennemü ásványvizek nagy raktára.

Szives megbizásokat és a t. cz. közönség pártfogását kéri tisztelettel:

140. (1—4) TELEKI LÁSZLÓ.

Amerikai és belföldi petroleum.

Császárhus, sonka és friss vaj.

Chocoladok és czukorkák.

ERDÉLYI BANK

és

TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTARSASÁG

Kolozsvárt, Belközép-utcza 2-ik szám.

Alaptőke: 2.000,000 korona.

melyből 50% tényleg be van fizetve.

ÜZLETKÖRÜNK FŐÁGAZATAI:

1. Bel- és külföldi váltók leszámitolása olcsó feltételek mellett;

2. Betéteket elfogadunk könyvecskére, melyek után

4½%-ot térítünk,

a betéti kamatadót sajátunkból viselvén.

Betéteket elfogadunk, továbbá folyó számlára és pénztári jegyekre rövid időre is.

Intézetünk betéteket bármikor előzetes felmondás nélkül fizet vissza.

3. Értékpapirok és pénznemek vétele és eladása.

Minden egyéb a bank- és váltó-üzleti szakmába vágó ügyleteket gyorsan, pontosan és olcsón eszközlünk.

Az **„Erdélyi Bank** és **takarékpénztár részvénytársaság“ igazgatósága.**

80. (3—3)

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek czipész-üzlete,

KOLOZSVÁRT,

Főtér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesittetnek.

3. (24—x)

OLCSOBB

A VÉGELADÁSNÁL.

Az idény előhaladtáért

őszi- és téli árúk

gyári áron alól adatnak el.

MESKÓL.

főtér 19. sz.

Gyermek ruhák, női blousok

nagy választékban, leszállitott árban.

73. (7—10)

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főtér 34. (Szathmáry-ház.)

Szathmáry Elek ur háza lebontása végett kénytelen vagyok **üzletemmel kiköltözni,** a miért

vászon, chiffon, zsebkendők, kész **női- férfi fehérnemü- s szőnyegáru-raktáromat**

tetemesen leszállitott árban, — „azonnali fizetés mellett“ — árusitom el.

Ezen alkalmat a nagyérd. közönség szives figyelmébe ajánlja

teljes tisztelettel:

102. (5—x) **Stein Bertalan.**

A bécsi nemzetközi élelmezési- és hadsereg ellátási kiállitáson

„Wien-Rotunde 1894.“ kitüntetve!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

kristálytiszta égvényes vasas savanyuviz.

Vérszegénységen alapuló betegségeknél, a gyomor és az idegrendszer bántalmainál és női bántalmaknál megbecsülhetlen gyógyhatásu kellemes ital!

Legfelségesebb izü **„borviz“** — a maga nemében páratlan hatásu **„gyógyitó viz“!**

Elsőrangu aczél-forrás!

a melynél **tisztább, egészségesebb** és **kellemesebb,** de mindenekelőtt **olcsóbb** ásványvizet képzelni sem lehet.

Egy literes üveg viz ára üvegcseréléssel **10** krajczár.

10 üveg, vagy nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árkedvezmények.

Kolozsvárt főraktáron:

SEGESVÁRY és **TÁRSAI** uraknál.

Tisztelettel:

GYÖRGY JÓZSEF, a forrás kezelője.

925. (41—x) (Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye.)

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 38. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.